

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
CENTRUM ŠKOLSKÉHO MANAGEMENTU

HODNOCENÍ ZÁVĚREČNÉ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

kombinovaného studia oboru Školský management

POSUDEK OPONENTA

Autor práce: Bártová Ilona	Oponent práce: Jiří Trunda
Název závěrečné práce: Profesní kompetence učitele Komunikace učitele ve smyslu informování, reportování, administrace	

Indikátory kvality závěrečné práce		1 - rozhodně	2 - spíše ano	3 - spíše ne	4 - rozhodně
Znak					
Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A1, A3, E1, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>					
A	Klíčové znaky; úvodní část				
A1	Zřetelné vymezení do oblastí studovaného oboru. (Kterých řídicích funkcí se to týká? Kterých oblastí manažerské práce?)		X		
A2	Závěrečná práce „přesahuje hranice“ jedné konkrétní školy. Jde o objektivní analýzu z oblasti řízení ve školství, nikoli o shrnutí subjektivních zkušeností z vlastní praxe		X		
A3	Jasná a zřetelná formulace tématu a cíle práce. (Co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?) Charakteristika cíle (SMART)		X		
B	Dosavadní řešení problému				
B1	Práce obsahuje přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě studia odborné literatury		X		
B2	Jsou uvedeny odkazy na odbornou literaturu		X		
B3	Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o kompilaci; kompilace má hodnotící nadhled, nejde o mechanické výpisky z literatury			X	
C	Výzkumná část				
C1	Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce		X		
C2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace výzkumných otázek a tvrzení, popř. hypotéz (pokud typ výzkumného problému umožňuje hypotézy formulovat)		X		
C3	Byly použity vhodné výzkumné metody a nástroje		X		
D	Analytická část				
D1	Je provedena kvalitní analýza získaných faktů a údajů			X	
D2	Interpretace zjištěných výsledků je dostatečně analytická, nejde jen o komentované vyjádření číselných údajů			X	
D3	Interpretace výzkumu umožňuje zpracování závěrů, doporučení, výstupů práce				X
E	Závěry. Přínos pro studovaný obor				
E1	Závěrečná část hodnotí, zda bylo dosaženo stanoveného cíle práce (viz A3). (Závěr práce není redukován jen na výsledky a interpretaci výzkumu či tvrzení)			X	
E2	Výstupem práce je materiál využitelný pro řízení ve školství: doporučení, návrhy, metodické postupy, příručka, manuál, vymezení rizik...				X
E3	Práce obsahuje adresné vyjádření, kde a jak ji lze využít (v práci řídicího pracovníka).				X
E4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast řízení ve školství – školský management. Jde skutečně o odborně fundovaný materiál vedoucí k rozvoji určitého úseku řízení školy či školství.				X
F	Prezentace (formální úroveň práce)				
F1	Úplnost obligátních náležitostí – jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí a struktury, grafická a typografická úroveň práce...				X
F2	Dodržení stanoveného rozsahu	X			
F3	Bibliografie dle platné normy.				X

Klady práce:

- Problematika, kterou si autorka vybrala pro svou bakalářskou práci, je neprozkoumanou oblastí školského managementu. Byť drobné posuny v mapování tohoto opomíjeného aspektu jsou pro obor cenné.
- Je třeba pozitivně ohodnotit snahu autorky o explicitní vyjádření vztahů pedagogických a manažerských kompetencí a dovedností. I když tak činí pouze intuitivně (nedokládá toto korespondenci mezi nimi výzkumně, formuluje pouze své stanovisko – a to velmi nekonkrétně), je tento krok vykročením do málo diskutovaného prostoru průniku pedagogiky a managementu. Je možná škoda, že se autorka neubírala ve své práci právě tímto směrem, který tak zůstal pouze odbočkou její práce.

Nedostatky práce:

Formální

- Jazykové nepřesnosti snižují uživatelský komfort práce. Autorka například používá nesprávně číslovku s tečkou jako náhradu slova „třemi“ (3. = třetí) – strana 9. Formulační nepřesnosti – např. na straně 15 a 16 autorka formuluje text tak, jakoby se do pozice ředitele školy mohl připravovat pouze učitel popisovaných kvalit, což je zavádějící, neboť nepravdivé. Na straně 35 zcela nesrozumitelný text: „*Způsob volí učitelky MŠ nejčastěji ústní komunikaci oproti učitelům základní školy, kteří mnohem více užívají způsob písemného sdělení v žákovské knížce než individuální ústní podání. Tento způsob zařazují zřídka, jen v nejnnutnějších případech,*“ působí dojmem, že autorka vůbec neprovedla kontrolu textu.
- Není jasné, proč autorka jména píše pouze velkými písmeny (str. 19: JIŘINCOVÉ B.)
- U obrázku č. 1 je uveden jako zdroj (pod čarou) jiný pramen než v textu. Jedná se pravděpodobně o citaci uvedenou v jiném prameni (Hroník in ...). Jedná se tedy o porušení citační normy.
- Do citace č. 15 na straně 14 autorka zařadila i větu „*Již zde můžeme vidět, jak spolu činnosti učitele a ředitele školy úzce souvisí,*“ která ovšem v citovaném zdroji není, (protože ten se, mimo jiné, nevztahuje ke školskému prostředí). Vzhledem k tomu by bylo zapotřebí tuto souvislost argumentovat jinak, neboť z textu nijak nevyplývá.
- Také podoba tabulky č. 1 je zavádějící, navozuje totiž pocit, že je čerpána z respektovaného odborného pramene. V publikaci Jaromíra Vebera ovšem žádná taková tabulka není, a to nejen na uváděné straně 16, ale ani nikde jinde. Navíc jsou uvedené náplně jednotlivých činností značně zjednodušeny (seznam činností na str. 16 v uvedeném prameni skutečně je – ovšem pouze jejich výčet, nikoliv jejich náplně).
Zde se autorka dopouští nepřipustné fabulace, manipulace se zdrojem.

Metodologické

- Při formulování významu pojmů přijatých pro práci používá autorka definici nikoliv pojmu samotného, ale odvozeného – například na str. 10 charakterizuje termín „kompetence“ definicí termínu „kompetentní pracovník“. Také v další části textu se autorka vyhýbá přijetí jasné definice pojmu kompetence a místo toho používá proklamativní formulace typu *učitel by měl ...* (str. 12) Na konci kapitoly o kompetencích autorka náhle charakterizuje „komunikativní dovednost“, což je ovšem čímž mění metodologický přístup – opouští konstrukt „kompetence“ a přesouvá se k jednodušším „dovednostem“. Pojmy „kompetence“ a „dovednost“ autorka volně

zaměňuje, respektive používá jako synonyma, také v dalších částech textu (např. na straně 16).

- Uváděné citace nejsou vztahovány k cíli, ba ani k tématu práce (např. na str. 19 uváděné funkce komunikace), Velké části textu tak mají charakter výpisků spíše, než ucelené, k cíli směřující práce.
- V teoretické části kupí autorka mnoho informací, které dále sama nevyužívá. Příkladem je odstavec věnovaný elektronické komunikaci, kterou ovšem v dalším textu nepovažuje za samostatnou formu komunikace. To se projevuje např. na straně 30, kdy v kapitole Administrace uvádí, že jde o činnost realizovanou písemně – přitom v předchozím textu jsou elektronická a písemná komunikace uváděny jako dvě možnosti a je nutno konstatovat, že v současném, školním managementu využívá manažer spíše onu elektronickou cestu zpracování administrativy (viz např. program Bakaláři, atd.). Je třeba také upozornit na to, že termín administrace je obvykle definován jinak, než jak ho vnímá autorka (nepatří sem např. uváděná analýza třídy – ta patří spíše do reportingu).

Obsahové/věcné

- Na straně 11 autorka uvádí: „*Profesní kompetence „ od jiného“ je dána zákonem č. 563/ 2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů v aktuálním znění,“ což není pravda.*
- Pojmy vztahující se k managementu (management, classroom management, school management) jsou definovány, či spíše charakterizovány velmi povrchně. Použité formulace neumožňují identifikovat jejich vztah k cíli práce.
- Část textu, kterou autorka uvádí jako citaci č.28 v originále citovaného textu není (... *je důležité myslet a reagovat pozitivně ...*).
- V Závěru autorka uvádí, že poznatky z práce „nás vedou k uvědomění si manažerské kompetence jako součásti profesního výkonu učitele“. Ve skutečnosti ovšem předložená práce k žádnému takovému závěru nevede, respektive jej svými zjištěními nijak neprokazuje a vlastně ani neformuluje. V podkapitole Shrnutí výzkumu pak autorka uvádí, že doložená přítomnost informování, administrování a reportování „klade zvýšené nároky na komunikační kompetenci učitelů“. Není ovšem jasné, oproti čemu jsou tyto nároky zvýšeny a o co je toto tvrzení opřeno, v čem autorka spatřuje argument pro takové tvrzení.

Hodnocení práce:

Pro velké množství velkých nedostatků nedoporučuji k obhajobě.

Doporučení a otázky pro obhajobu:

1. Uveďte, prosím, zda vůbec a případně kde, jsou formulovány „kompetence od jiného“ českého učitele.
2. Uveďte, prosím, konkrétní argumenty ze své práce, které dokládají manažerské kompetence jako součást profesního výkonu učitele.

V Praze dne 2. 5. 2014

Jiří Trunda